

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ОБРАЗОВАЊЕ И СПОРТА

ANTIDOPING
AGENCIJA
REPUBLIKE
SRBIJE

Džepni priručnik o dopingu 2008

Doping supstance koje su zabranjene

S1. ANABOLIČKI AGENSI:

1. Anabolički androgeni steroidi: nandrolon, testosteron (osim u slučaju kada je njihova veća koncentracija u organizmu rezultat nekog patološkog ili fiziološkog stanja)
2. Ostali anabolički agensi: klenbuterol...

S2. HORMONI I SRODNE SUPSTANCE: (EPO, hormon rasta, insulin...)

S3. BETA-2 AGONISTI:

salbutamol, salmeterol, formoterol, terbutalin (dozvoljeni u vidu inhalacije samo kada je odobren skraćeni TUE - ATUE)

S4. ANTAGONISTI I MODULATORI HORMONA

S5. DIURETICI I DRUGI MASKIRAJUĆI AGENSI

S6. STIMULANSI (amfetamin, efedrin...)

S7. NARKOTICI (heroin, morfin...)

S8. KANABINOIDI (hašiš, marihuana)

S9. GLUKOKORTIKOSTEROIDI - ne smeju da se uzimaju oralno, rektalno, intravenski ili intramuskularno (ukoliko nije odobren TUE). Za druge puteve unošenja (inhalacija ili lokalna injekcija) neophodno je prethodno obavestiti ADAS ili drugu nadležnu antidoping organizaciju (skraćeni TUE- ATUE)

Primeri metoda koje su zabranjene

M1. POBOLJŠANJE TRANSPORTA KISEONIKA

Krvni doping, korišćenje krvi ili krvnih proizvoda i modifikovanih proizvoda hemoglobina, sa ciljem da se poboljša preuzimanje, transport i isporuka kiseonika.

M2. HEMIJSKE I FIZIČKE MANIPULACIJE

Ove metode uključuju ometanje doping kontrole (uplitanje) i intravenske infuzije koji menjaju integritet i validnost uzetih uzoraka.

M3. GENSKI DOPING

Neterapijsko korišćenje ćelija, genetskih elemenata ili modulacija genske ekspresije koji mogu da poboljšaju sportski nastup.

Supstance zabranjene NA TAKMIČENJU u pojedinim sportovima

P1. Alkohol

Aeronautika (0,20 g/l), automobilizam (0,10 g/l), boćanje (0,10 g/l), karate (0,10 g/l), moderni pentatlon (0,10 g/l), za discipline koje uključuju streljaštvo, motociklizam (0,10 g/l), motonautika (0,30 g/l), streličarstvo (0,10 g/l).

P2. Beta-blokatori

Aeronautika, streličarstvo (zabranjeno i izvan takmičenja), automobilizam, bilijar, bob, boćanje, bridž, karling, gimnastika, motociklizam, moderni pentatlon, discipline koje uključuju streljaštvo, kuglanje, motonautika, jedrenje (samo za kormilare trkačkih mečeva), streljaštvo (zabranjeno isto tako i izvan takmičenja), skijanje/skijanje na dasci u skijaškim skokovima, skijaškim akrobacijama slobodnim stilom/baletu na skijama i baletu na dasci, rvanje.

Izuzeće radi primene u terapijske svrhe (TUE)

TUE - omogućava sportisti da koristi zabranjena sredstva ili metode kao terapiju uvrđenog medicinskog stanja i bolesti.

Potrebno je da se 30 dana pre takmičenja priložiti zahtev za izuzeće radi primene u terapijske svrhe.

Osnovni principi popunjavanja TUE formulara su:

1. Uzmite odgovarajući formular od Vašeg klupskog doktora (dostupan na sajtu ADAS).

2. Ispunite sve delove formulara.

Upozorenje: nepotpuni i nevažeći formulari neće biti uvaženi i odobreni, već će biti vraćeni sportisti.

3. Zamolite Vašeg ordinirajućeg lekara da potpiše TUE formular.

4. Na kraju još jednom pročitajte i potpišite TUE formular (**maloletna lica moraju tražiti odobrenje roditelja ili staratelja**).

5. Pošaljite pravilno ispunjen formular u Antidoping agenciju Republike Srbije (**www.adas.org.yu**). Za sve dodatne informacije konsultujte se sa zaposlenima u ADAS-u.

6. Nemojte da uzmete lek pre nego što se odobri izuzeće radi primene u terapijske svrhe (osim ukoliko postoji neko urgentno stanje).

Za dodatne informacije uvek pažljivo pročitajte doping pravila za Vaš sport preko sajta međunarodne federacije, kao i pravila Antidoping agencije Republike Srbije.

Dijetetski suplementi

Dijetetski suplementi nisu zabranjeni u sportu što ne znači da njihova primena nije rizična.

Zakon ne obavezuje proizvođače da prijave sve komponente dijetetskih suplemenata. Zbog toga je moguće da suplementi sadrže neku zabranjenu doping supstancu koja nije naznačena na etiketi. Takođe, proizvodnja suplemenata nije precizno kontrolisana kao što je to slučaj u farmaceutskoj industriji, pa se može desiti da neki suplementi budu kontaminirani doping supstancama tokom procesa proizvodnje.

Iako neke kompanije imaju sertifikat da njihovi proizvodi ne sadrže doping supstance, važno je da obratite pažnju na sledeće:

- Ovakvi sertifikati mogu da budu samo marketinški trik bez naučnog dokaza.

- Ove potvrde nemaju legalnu važnost. Ukoliko budete pozitivni na doping testu zbog korišćenja suplemenata ovih proizvođača malo je verovatno da će vas sertifikat zaštititi. Ne zaboravite da ste jedino Vi odgovorni za sve što unosite u svoj organizam.
- ADAS, WADA (Svetska antidoping agencija) niti bilo koja druga međunarodna antidoping organizacija nikada nije garantovala ili odobrila ovakve sertifikate.

Ukoliko niste sigurni u sadržaj nekog suplementa ne bi trebalo da ga uzimate. Uvek prethodno konsultujte svog klupskog lekara. Ukoliko suplement sadrži zabranjenu supstancu i Vi budete pozitivni na doping testu biće Vam zabranjeno da učestvujete u sportu.

Doping kontrola

Ukoliko ste odabrani za testiranje, doping kontrolor će Vas na kraju meča ili treninga zamoliti da potpišete da ste primili obaveštenje. Zapamtite da odbijanje testiranja podleže kazni kao da ste doping pozitivni.

Kada primite obaveštenje dužni ste da što pre dođete u stanicu za doping kontrolu. Za to vreme ćete biti u pratnji doping kontrolora ili pratioca (eskorta).

Kada budete spremni da date uzorak, od ponuđenih dve ili više sterilnih posuda zatvorenih u plastičnu kesicu odabracete jednu. Uverite se da posuda nije prethodno otvarana ili oštećena.

Kontrolor koji je istog pola kao i Vi mora da Vas neposredno nadgleda dok dajete uzorak. Ukoliko niste u mogućnosti da date adekvatnu količinu uzorka prilikom prvog pokušaja, vaš uzorak će biti sigurno zatvoren dok ne budete bili spremni da ponovo pokušate.

Kada budete uspeli da date dovoljnu količinu urina, kontrolor će Vas zamoliti da odaberete između dva ili više zatvorenih kitova za doping kontrolu označenih brojem i zatvorenih tračicom, (koji sadrže dve bočice A i B). Proverite da su zaštitne trake u redu. Proverite broj sa kita (kutije) i bočica. Moraju biti isti!

Uzorak sipajte u bočicu A (50 ml) i bočicu B (25 ml). Potom čvrsto zatvorite bočice i proverite da li su dobro zatvorene. Ne zaboravite da ste jedini koji rukuje svojim uzorkom.

Nakon zatvaranja, tražiće Vam da bočice stavite u plastične kesice i vratite ih u kutiju od stiropora.

Preostalu količinu urina iz plastične posude doping kontrolori će iskoristiti da bi izmerili pH (kiselost) i specifičnu gustinu urina. Ukoliko se pokaže da uzorak nije pogodan za analizu morate da date novi uzorak.

Napišite sve lekove i suplemente koje ste uzimali 7 dana pre doping kontrole. Ukoliko imate odobreno izuzeće radi terapeut-ske upotrebe (TUE) zatražite od doping kontrolora da to notira u formular.

Pažljivo proverite sve podatke sa formulara za doping kontro-lu i uverite se da su tačni i precizni. Ukoliko imate bilo kakve primedbe ili nedoumice vezane za proceduru, upišite ih u for-mular. Nakon potpisivanja dobićete svoju kopiju formulara.

Primeri dozvoljenih medikamenata

Adrenalin - adrenalin je dozvoljen onda kada se kombinuje sa lokalnim anestheticima ili lokalno primenjen (nazalno i u oftamologiji).

Alergije i alergijski rinitis - akrivas-tin, cetirizin, hlorfenamin, deslorata-din, feksofenadin, levocetirizin, loratadin, mizolastin, oksimetazolin, prometazin, natrijum hromoglikat, ksilometazolin. Kortikosteroidi - (primer beklometazon, budesonid, deksametazon, flutikazon i mometa-zon) su dozvoljeni za korišćenje samo u formi kapi za oči ili za nos i u obliku nazalnih sprejeva.

Antibiotici - Svi antibiotski lekovi su dozvoljeni.

Astma - ipratropium, montelukast, natrijum kromoglikat, teofilin.

Beklometazon, budesonid, flutika-zon, formoterol, salbutamol, sal-meterol i terbutalin su zabranjeni lekovi koji se mogu koristiti nakon odobrenja skraćenog zahteva za izuzeće radi primene u terapijske svrhe (ATUE).

Konstipacija (zatvor) - bizakodil, tečni parafin, metilceluloza, sena, natrijum pikosulfat.

Kašalj, prehlada - kofein, kodein, oksimetazolin, paracetamol, fenile-frin, fenilpropranolamin, folkodin, pseudoefedrin, inhalacije parom i rastvorom mentola, ksilometazolin.

Depresija - amitriptilin, doksepin, escitalopram, fluoksetin, flupentiksol, imipramin, lofepramin, nortriptilin, peroksetin, sertralin, venlafaksin.

Dijareja, proliv - atropin, difenoksilat, loperamid.

Lekovi u lečenju infekcija uha - hloramfenikol, kličuinol, klotrimazol, gentamicin, neomicin, natrijum dokusat. Kortikosteroidi (npr. betametazon, deksametazon, flumetazon, hidrokortizon, prednizolon i triamcinolin) su dozvoljeni u obliku kapi za uši.

Gljivične infekcije - amfotericin, klotrimazol, ekonazol, flukonazol, itrakonazol, ketokonazol, mokonazol, nistatin, terbinafin, tolnaftat.

Problemi sa hemoroidima - bezokain, bizmut subgalat, cinhokain i lidokain. Topični preparati u vidu krema i masti, koji sadrže kortikosteroide, kao

što su beklometazon, betametazon, klobetazol i hidrokortizon su dozvoljeni.

Problemi sa varenjem - atropin, kalcijum karbonat, medicinski ugalj, cimetidin, famotidin, lanzoprazol, mebeverin, mesalazin, omeprazol, paracetamol, ranitidin, sulfasalazin.

Lokalni anestetici - Svi lokalni anestetici su dozvoljeni (osim kokaina).

Prevenција malarije - hlorokvin, doks ciklin, meflokvin, progvanil.

Migrena - hlorokvin, doksiciclin, meflokvin, progvanil.

Lekovi koji se koriste nazalno - akrivastin, levokabastin, oksimetazolin, fenilefrin, pseudoefedrin, natrijum hromoglikat, ksilometazolin. Kortikosteroidi u vidu kapi za nos i spreja (beklometazon, flutikazon) su dozvoljeni za upotrebu.

Oralni kontraceptivi - desogestrel, drospirenon, etinilestradiol, etinodiol, gestoden, levonorgestrel, mestranol, noretisteron, norgestimat.

Analgetici i antiinflamatorni lekovi

- nesteroidni antiinflamatorni lekovi (NSAIL) su dozvoljeni, kao sto su aspirin, celecoksib, kodein, diklofenak, dihidrokodein, etorikoksib, ibuprofen, ketoprofen, naproksen, paracetamol, piroksikam, tramadol, valdekoksib.

Preparati za kožu

- hidrantne kreme, emolijenti, lanolin, mepiramin, parafin. Topične kreme i namazi, koji sadrže u sebi kortikosteroide kao što su beklometazon, betametazon, klobetazol i hidrokortizon su dozvoljena sredstva.

Nesanica - aprazolam, diazepam, difenhidramin, nitrazepam, melatonin (samo uz recept), temazepam, zopiklon.

Upala grla - septolete, rastvori za ispiranje - amilmetakrezol, benzalkonijum, benzokain, cetilpiridinijum, hlorheksidin, dekvalinijum, dihlorobenzil alkohol, lidokain, mentol, povidon jod, timol.

Vakcinacija - Sve vakcine su dozvoljene.

Virusne infekcije - aciklovir, famciklovir, idoksuridin, penciklovir.

Mučnina i povraćanje - cinarizin, ciklizin, domperidon, hioscin, meklozin, metoklopramid, prochlorperazin, prometazin.

Sportisti moraju biti oprezni pri kupovini preparata i lekova u inostranstvu, jer se sastav istog preparata može razlikovati u različitim zemljama.

Servisi i izvori informacija

Antidoping agencija
Republike Srbije
www.adas.org.yu

Svetska antidoping
agencija (WADA)
www.wada-ama.org

Udruženje za
medicinu sporta
Srbije
www.smas.org

Drug information
database
www.didglobal.com

Kako proveriti medikament?

Praćenjem sledećih instrukcija možete saznati da li je vaš lek zabranjen ili dozvoljen:

1. Ulogujte se na **Drug Information Database** na sajtu **www.didglobal.com**
2. Odaberite polje za naziv zemlje i područja.
3. Pročitajte uslove korišćenja i potvrdite ukoliko se slažete.
4. Pronađite svoj sport, disciplinu.
5. Pronađite zemlju gde je lek kupljen.
6. Ukucajte prvih nekoliko slova naziva supstance.
7. Izaberite pravu supstancu iz padajućeg menija koji će se pojaviti.

Obavezno proverite da li se naziv poklapa sa onim što piše na kutiji leka.

8. Na kraju, pažljivo pročitajte rezultat i objašnjenje.

Kada lek kupite u inostranstvu, proverite na sajtu DID svaki pojedinačni sastojak, koji je naveden na kutiji proizvoda, a ne samo fabrički naziv.

